

Vergaderjaar 2023–2024

29 984

Spoor: vervoer- en beheerplan

Nr. 1199

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 april 2024

Hierbij informeer ik uw Kamer over de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (hierna: algemene vergadering) van Railinfratrust B.V. (enig aandeelhouder van ProRail B.V.) en ProRail B.V., die heeft plaatsgevonden op 12 april 2024. De secretaris generaal (SG) van mijn ministerie heeft als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden deelgenomen aan de algemene vergadering. Tijdens deze algemene vergadering zijn het jaarverslag en de jaarrekening van Railinfratrust en ProRail B.V. over 2023 vastgesteld. Middels deze brief ontvangt u een weergave van de onderwerpen die tijdens de algemene vergadering besproken zijn en een afschrift van de jaarstukken van Railinfratrust B.V.

De algemene vergadering van 12 april 2024

Behandeling van jaarverslag en jaarrekening

Als aandeelhouder heb ik de Raad van Commissarissen (RvC) en de Raad van Bestuur (RvB) uitgedaagd kritisch naar de jaarstukken te kijken. Want hoewel een grote hoeveelheid werk is gerealiseerd, waarvoor complimenten zijn gegeven, hebben we ook moeten constateren dat de prestaties afgelopen jaar minder waren op het gebied van onder andere de reizigerspunctualiteit HSL, betrouwbaarheid regionale series en klantoordeel goederenvervoerders (zie ook het bijgevoegde Jaarverslag).

Daarbij heeft ProRail te maken met de nodige uitdagingen zoals kostenstijgingen- en personeelskrapte. Het is goed te vernemen dat dergelijke ontwikkelingen de aandacht van de RvC en de RvB hebben. Ik vond het van belang met de RvB en RvC door te spreken over de in het jaarverslag genoemde aandachtspunten en cijfers, ook om bij iedereen bewustzijn te creëren dat de organisatie ProRail flexibeler en daarmee robuuster gemaakt moet worden voor de toekomst, juist omdat er veel in de omgeving van ProRail verandert. Doelmatigheid, veiligheid en digitalisering hebben daarbij apart aandacht gekregen.

Het financieel resultaat is uitgekomen op € 81 miljoen negatief. Achter dit getal en achter de cijfers op de winst- en verliesrekening zit een verhaal over nog te verrekenen posten via de egalisatierekening. Denk aan tegenvallers op het gebied van prestatiegericht onderhoud. En denk aan het verrekenen van een post vanwege excessieve prijsstijgingen. In het spoorse domein is afgelopen jaar sprake geweest van hogere prijsstijgingen dan via de reguliere indexering (Indexatie Bruto Overheidsinvesteringen (IBOI)) gedekt wordt. De kern is dat ProRail voor bepaalde risico's gedekt wordt door de staat. En dat gebeurt omdat het spoor uitermate belangrijk is voor Nederland. De afrekening vindt plaats middels de vaststelling van de instandhoudingssubsidie voor het jaar 2023 die weer na vaststelling van de jaarrekening plaatsvindt.

De publieke middelen zijn echter niet oneindig. Denk in dit kader aan de uitwerking van een Basiskwaliteitsniveau Spoor (BKN) voor de periode 2026 tot en met 2030, waarbij er maatregelen worden getroffen om een nieuw evenwicht aan te brengen tussen de benodigde en beschikbare middelen.¹ Met het oog op de toekomst is daarom met de RvB en de RvC gesproken over extra aandacht voor doelmatigheid in 2024 en de komende jaren. Dit om juist de flexibiliteit en robuustheid van de organisatie ProRail en daarmee de continuïteit van de dienstverlening te borgen.

Met de RvB en de RvC is in het kader van de jaarstukken ook gesproken over veiligheid en digitalisering. Zo hebben we benadrukt dat veiligheid in al zijn aspecten onverminderd belangrijk blijft. Binnenkort verschijnen er rapporten van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid (OvV) over het ongeval bij Voorschoten en van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) over de fysieke kwaliteit van de Nederlandse railinfrastructuur. De Kamer zal te zijner tijd hierover geïnformeerd worden.

In de jaarstukken wordt ook gesproken over digitalisering. Een organisatie als ProRail B.V. kent grote investeringen op ICT-gebied. Ik heb de RvC gevraagd vanuit haar toezichthoudende rol de digitalisering extra aandacht te geven en mij de komende jaren apart over de prioritaire trajecten inclusief de implementatie en de beheersing te informeren en dit te bespreken.

Actualiteiten

Naast het vast stellen van de jaarstukken is kort stil gestaan bij een aantal actuele externe en interne ontwikkelingen en hun impact op ProRail, zoals de geopolitieke situatie, ontwikkelingen in de markt en de voortgang op de interne strategie Spoor naar Morgen.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
V.L.W.A. Heijnen

¹ Kamerstuk 29 984, nr. 1184